

Editörden

İnanan bireyler için inancının doğrulayabilme ve rasyonel oluşunu göstermenin önemi yanında, kuşkusuz, inancını veya inancının objesini tutarlı bir biçimde başkalarına anlatabilme ve bunu yaparken de anlamlı olmak da son derece önemlidir. Bununla birlikte özellikle sözü edilen alan metafizik bir alan veya Tanrı olduğunda, bu alanda söz söyleyebilmek imkânsız olmasa da pek o kadar kolay da görünmüyor. Çünkü Tanrı hakkında konuşan kişiler olarak bizler, O'ndan söz ederken ve O'na bir takım sıfatlar atfederken, kullandığımız terimlerin anlamlarını, o terimin beşeri düzlemdeki olağan kullanımlarından almaktayız. Ancak bu hakkında konuşulan varlığın aşkın oluşu, dilin ve dili kullanan insanların sınırlılıklarından dolayı pek çok problem barındırmakta ve çoğu kere da dolaylı anlatımın her çeşidine başvurmak ve paradoksal anlatımları kullanmak kaçınılmaz olmaktadır.

Klasik anlamıyla Kelam ilmi de İslam Dini'nin temel inanç alanına ilişkin bir doğrulama ve açıklama girişimidir. Kelam tarihi, bu alandaki muazzam bir inşalar birikimi sunmakta ve bizler de bunun yaşayan tanıkları olmaktayız. Ancak an'ı yaşayan insanlar olarak yeniyi inşa ederken, geleneksel birikimi tümüyle yok saymanın, yeniyi de temelsiz ve güdük bir duruma düşüreceğini unutmamak son derece önemlidir. Belki geleneksel olanı anlamak, özümsemek ve yorumlamak yeninin inşasına katkı sağlayacaktır. Bu önemli olmakla birlikte yalnızca geleneksel olanı günümüze taşımak da, çağdaş bir kelamcının tek amacı olmamalıdır. Yeniyi inşa etmenin, tarihi verinin yeni bir analizini ve dayanaklarını belirlemeyi gerekli kıldığını da akıldan uzak tutmamak gerekir. Geleneksel olanı, bu dinamik pencereden görebilme, sürekli değişime açık olma ve değişen koşullara cevap verebilecek bir dinamizmi de beraberinde taşıyacaktır. Bu nedenle Kelamın tarihi bir

olgu olmaktan çıkarılıp yaşanan bir bilim haline getirilmeli, bir başka deyişle, Kelam “tarihin çocuğu” olmaktan çok “zamanın çocuğu” haline getirilebilmelidir. Geleneksel teolojinin önemli çıkmazlarından birisi, çözümlenmelerinde büyük ölçüde bir “e göre” mantığı içermesidir. Oysaki düşüncenin kapsamlılığı ve tutarlılığı noktasından bakıldığında, Kelam’ın gerektiğinde aykırı görüşlerden yararlanmanın yöntemlerini de araması son derece önemlidir.

2004 yılının ikinci sayısıyla bir kez daha okuyucumuza merhaba derken, bu sayımızın da büyük bir akademik ve entelektüel birikimi yansıttığını ifade etmemiz yerinde olacaktır. Bu sayımız, konu ve perspektif olarak bir birinden farklılıklar taşısa da, Geleneksel Kelam ilmine ilişkin kapsamlı analizler içermekte ve pek çok akidevi çıkmazımıza ilişkin belirlemeler sunmaktadır. Bu bağlamda, İlyas Çelebi, İslam düşüncesinde önemli bir yeri olan Mu’tezili düşüncenin bir tahlilini ve bunun günümüz dünyası üzerindeki izlerini ele almakta; Amira Sonbol, modern dünyanın önemli bir tartışma konusu olan Kadının konumuyla ilgili önemli tespitler sunmakta; Ş. Ali Düzgün, çağdaş teolojik çıkmazlarımıza ilişkin önemli çözümlenmelerde bulunmakta ve son olarak Temel Yeşilyurt, özellikle çağdaş dünyada dini düşünceye yönelik önemli bir itiraz içeren, köktencilik konusunu, İslam İmanı açısından tartışmayı denemektedir. Elbette dergimizin muhtevası yalnızca bunlarla da sınırlı değildir. Bu sayımızda her biri alanıyla ilgili kapsamlı tahliller içeren pek çok çeviri de yer almaktadır.

2005 yılında ve sonraki sayımızda buluşmayı dilerken, dergimize katkı da bulunan tüm yazar ve mütercimlere teşekkür ediyor; gösterilen çabanın Türk entelektüel yaşamına katkı sağlayabilmesini diliyoruz